

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer Dr. Y.J. van Hijum
Postbus 90801
2509LV Den Haag
Nederland

Houttuinlaan 6

3447 GM Woerden

Postbus 2051

3440 DB Woerden

Woerden,
2 juli 2024

Ons kenmerk:
20240702

Doorkiesnummer:
0348-753665

Onderwerp:
Felicitering benoeming minister Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

T: 0348 - 75 35 00

F: 0348 - 75 35 01

E: info@mboraad.nl

www.mboraad.nl

Geachte heer Van Hijum, Beste Eddy,

Namens de mbo-scholen wil ik u van harte feliciteren met uw aanstaande benoeming tot minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Wij hebben er vertrouwen in dat u het mbo in deze positie een warm hart toedraagt, de belangrijke rol van het mbo in de samenleving erkent en samen met ons wilt versterken. Ook op gebieden waar het mbo kan bijdragen of waar meer samenwerking met uw ministerie van SZW mogelijk is.

Ik herinner me nog goed de dag dat ik Faruzan ontmoette tijdens een werkbezoek bij ROC Rijn IJssel in Arnhem. Faruzan komt uit Iran en had voordat ze startte met haar mbo-opleiding nog nooit onderwijs gehad. Nu maakt ze haar dromen waar en hoopt ze op een dag politieagente te worden. Dit maakt mij enorm trots en dit soort verhalen behoren tot de dagelijkse realiteit in het mbo. Zonder vakmensen en het maximaal bieden van kansen aan studenten zijn we nergens in Nederland. De opleidingen in het mbo worden verzorgd door goed opgeleide onderwijsgevers die iedere dag met veel passie en inzet onze studenten het beste beroepsonderwijs willen bieden. Zo krijgen studenten een stevige basis voor bestaanszekerheid, zijn ze voorbereid voor participatie in de maatschappij en kunnen ze bijdragen aan de arbeidsmarkt.

Graag geven wij u met deze brief enkele aandachtspunten mee.

Beter opgeleide arbeidskrachten en meer potentieel

Nederland heeft een goede traditie in informeel leren en ontwikkelen, maar nog steeds ontwikkelen te weinig mensen zich gedurende hun loopbaan, wat wel belangrijk is voor de toekomst van ons land. Het hoofdlijnenakkoord streeft naar een betere aansluiting van mbo-opleidingen op de arbeidsmarkt. Deze aansluiting is essentieel voor het mbo, zowel in het initiële onderwijs als bij Leven Lang Ontwikkelen (LLO). Samenwerking tussen werkgevers en het mbo biedt kansen en met behulp van innovatie en onderzoek kunnen we wendbaar opleiden voor de beroepen van vandaag en morgen. Wij willen de rol van het mbo in de samenleving intensiveren en de samenwerking met de LLO-agenda en doelgroepen in het sociaal domein versterken. We vragen uw steun bij deze ontwikkeling op het snijvlak van OCW en SZW en maken daartoe graag nadere afspraken over concrete uitwerking.

Investeren in de wendbaarheid van mensen

Het mbo helpt mensen zelf de regie te nemen over hun positie op de arbeidsmarkt, cruciaal door snelle technologische veranderingen. Investeren in de wendbaarheid van mensen is nodig voor de groei van onze welvaart. Het vorige kabinet heeft al stappen gezet ter bevordering van de leercultuur en waardevolle ervaringen opgedaan met de STAP-regeling. We willen een volwassen stelsel van leerrechten verkennen, samen met Universiteiten van Nederland, Vereniging Hogescholen en NRTO, zoals voorgesteld aan SZW en opgenomen in een briefadvies van de Sociaal-Economische Raad. Trekkingsrechten voor werkenden op erkend onderwijs (mbo, hbo, wo) kunnen hen helpen zich te verdiepen, verbreden of naar een andere sector over te stappen. De overheid kan extra rechten toekennen voor grote arbeidsmarkttransities en specifieke groepen zoals mensen zonder startkwalificatie. Dit bevordert een betere benutting van het publieke mbo binnen de gevraagde LLO-leercultuur en versterkt de publieke mbo-infrastructuur als geheel.

Sectorale ontwikkelpaden voor gekwalificeerde beroepskrachten

De resterende STAP-middelen worden nu ingezet via sectorale ontwikkelpaden. Hiermee kan een (beoogd) werknemer zich stapsgewijs ontwikkelen met behulp van praktijkleren in het mbo, bijvoorbeeld in de kinderopvang. Helaas moet dit in het mbo veelal via de 'derde leerweg', wat dan privaat gefinancierd moet worden. Hierdoor kunnen veel publiek bekostigde mbo-scholen niet goed deelnemen; een gemiste kans.

Wij stellen voor het mbo structureler te verbinden met dergelijke subsidies om juist synergie met reeds bestaande regionale samenwerkingsverbanden te realiseren, zoals bijvoorbeeld met verbanden als Noordenleertdoor, Twents Fonds voor Vakmanschap, Brabantleert en Opijver in de Achterhoek. Dit geldt ook voor de toekomstige Regionale Werkcentra, waar alle roc's en veel beroepscolleges bij betrokken zijn, wat zorgt voor een dekkende mbo-infrastructuur in alle arbeidsmarktregio's. Kortom, voor meer doorlopende routes voor LLO, vooral in tekortsectoren, bepleiten we krachtenbundeling en geen aparte structuren. Zo verhogen we het rendement van diverse initiatieven en investeringen rond LLO.

Voorkom onbenut potentieel voor de arbeidsmarkt

In tijden van arbeidsmarktkrapte is onbenut potentieel onacceptabel. Het mbo biedt scholings- en begeleidingstrajecten die het gat tussen onbenut potentieel (jongeren en volwassenen) en de arbeidsmarkt dichten. Sommige groepen, zoals mensen met onvoldoende taal- en basisvaardigheden, hebben extra ondersteuning nodig. Ze profiteren van trajecten waarin ze hun taalvaardigheid en beroepsvaardigheden gelijktijdig kunnen ontwikkelen, wat essentieel is voor goede integratie en succesvolle arbeidsmarktdeelname. Helaas kan de publieke mbo-infrastructuur momenteel niet optimaal worden benut voor deze en andere doelgroepen uit het sociaal domein, vanwege een systeemfout. Het LLO-onderwijs voor hen is nu afhankelijk van marktwerking en van tijdelijke middelen. Wij pleiten ervoor het mbo een specifieke publieke opdracht met bijbehorende middelen te geven. Dit draagt bij aan de wens in het hoofdlijnenakkoord om de ongecontroleerde groei van subsidies te beperken.

Het mbo als publieke voorziening voor anderstaligen in Nederland

De MBO Raad vindt dat alle jongeren en (jong)volwassenen een kans moeten krijgen om een diploma en startkwalificatie te behalen, wat hun kansen op duurzaam werk vergroot. Dit geldt ook voor statushouders en andere anderstaligen. Momenteel is er geen structurele onderwijsvoorziening voor volwassenen gericht op het leren van de Nederlandse taal en (beroeps)vaardigheden. Mbo-scholen bieden al jaren een geïntegreerd aanbod van taal-, leer- en beroepsvaardigheden en hebben de expertise om deelnemers voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Met passende kaders en voldoende middelen kunnen we dit aanbod beschikbaar stellen voor alle anderstalige studenten.

Voor inburgeringsplichtigen bestaat de onderwijsroute als onderdeel van de Wet inburgering 2021, die leidt tot taalniveau B1 en doorstroom naar verdere opleidingen. Echter, door het private inburgeringsstelsel krijgen niet alle inburgeraars de kans om deze route te volgen binnen publieke mbo-instellingen. Als de onderwijsroute door publieke instellingen wordt aangeboden, verhinderen knellende wet- en regelgeving dat deelnemers gebruikmaken van faciliteiten zoals begeleiding en stages. Hierdoor kan de mbo-infrastructuur, gefinancierd door de overheid, niet optimaal worden benut. Daarom pleiten wij er al jaren voor om de onderwijsroute onderdeel te maken van het publiek bekostigd onderwijs. Dit is nog niet gerealiseerd. In afwachting daarvan roepen wij op om beperkende regelgeving aan te passen. We willen gezamenlijk de maatschappelijke schade door fragmentatie van netwerken beperken en mislukte aanbestedingen, bureaucratische processen en vertragingen verminderen.

Regionale werkcentra met het mbo

We werken samen aan een toekomstbestendige arbeidsmarktinfrastructuur waarin iedereen tijdig toegang krijgt tot passende ondersteuning, met meer inzet op preventieve dienstverlening om werkloosheid te voorkomen of te verkorten. De toekomstige dienstverlening richt zich op de behoeften van werkenden, werkzoekenden en werkgevers, en wordt preventief, integraal en zonder barrières aangeboden (één intake, één diagnose en één plan). Iedereen krijgt toegang via het 'no wrong door'-principe.

Voor doelgroepen wordt het duidelijker en toegankelijker hoe mbo-leerroutes, zoals bbl-opleidingen, kunnen bijdragen aan duurzame inzetbaarheid, of het nu gaat om diploma's, certificaten of praktijkverklaringen. Het mbo blijft meewerken aan de ontwikkeling van Regionale Werkcentra, maar volwaardige participatie vereist uw aandacht en enige facilitering om te voorkomen dat de rol van mbo en roc's juist kleiner gaat worden dan voorheen. We pleiten dus voor samenwerking én een stevige rol van scholingspartners in de nieuwe Regionale Werkcentra. We pleiten voor robuuste regelingen om mbo-leerroutes naar nieuw werk mogelijk te maken, inclusief financiering van scholing en begeleiding op de (nieuwe) leerwerkplek. Dit hangt samen met onze oproep voor minder versnippering van regelingen, in samenwerking met UWV en SBB.

Beroepsvitaliteit

Via beroepsvitaliteit zetten wij in op vitale studenten die duurzaam inzetbaar zijn. Dit doen wij onder andere met het monitorings- en signaleringsinstrument TestJeLeefstijl en de Gezonde School-aanpak. De stimuleringsregeling Gezond en Veilig Werken, speciaal voor het mbo, zet hierop in en helpt scholen beroepsvitaliteit in te bedden en te borgen in de opleidingen.

Een hartelijke uitnodiging vanuit het mbo

We nodigen u van harte uit voor een bezoek aan onze scholen, roc's en beroepscolleges, zodat u zelf kunt ervaren hoeveel beroepstalent Nederland in huis heeft en hoe essentieel mbo-studenten zijn voor de toekomst van het land. Daar zult u ook zien met hoeveel passie docenten en medewerkers het beste beroepsonderwijs aanbieden en zo een vliegende start geven aan de toekomst van onze vakmensen. En te verkennen welke kansen er zijn het mbo nog beter te verbinden aan uw plannen.

Met vriendelijke groet, namens de mbo-scholen,

Adnan Tekin

